

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 4 Września v. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sanktpetersburskich jest dnia 29 sierpnia.

W Naywyższym Ukazie JEGO CESARSKIEJ MOŚCI do Kapituły orderów Rosyjskich, pod dniem 16 sierpnia, w Carskim-Siele, wyrażono:

W nagrodę odznaczających się trudów i gorliwości w służbie, poniżej wymienionych Urzędników Wydziału Edukacyjnego Wileńskiego, na zaświadczenie ich Zwierzchności, Naymilościwiej MIANUJEMY Kawalerami: Orderu s. Xiążęcia Włodzimierza Równego z Apostołami, 4tej klasy: Professora Emeryta Uniwersytetu Wileńskiego Radcę Kollegialnego Znoskę; Plenipotentą funduszu edukacyjnego Radcę Kollegialnego, Kukiewiczą; Honorowego Dozorcę Szkoły powiatowej Bobruyskiej Porucznika Bulhaka; i Dyrektora Gimnazjum Białostockiego Radcę Dworu Suchodolskiego; Orderu s. Anny 2giej klasy: Professora Emeryta Uniwersytetu Wileńskiego Radcę Stanu Szpicnagla; tegoż orderu i klasy z ozdobą brylantową: Sprawującego obowiązki Rektora tego Uniwersytetu, Profesora Zwyczajnego Radcę Kollegialnego Petkuna; tegoż orderu 3ciej klasy: Prefekta Liceum Woleńskiego Bokszanina; Kassjera Uniwersytetu Wileńskiego Radcę honorowego Rodziewiczą; Jeometrę dóbr beneficyalnych Radcę honorowego Szantyrą; Sekretarza Rządu Uniwersytetu Wileńskiego, Radcę honorowego Mierzejewskiego; i znajdującą się w Kommissji Wileńskiej funduszu edukacyjnych Sekretarza Kollegialnego Bobiatyńskiego. Na skutek czego Rozkazuje my przesłać tym wszystkim równie znaki wymienionych orderów, jako i dyplomata na nie. (Gaz. Sen.).

FRANCYA.

Paryż dnia 24 sierpnia.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Coraz się bardziej umacnia mniemanie, że Xiążę Wellington przybył tu w celu zwrócenia uwagi na interessa hiszpańskie. Politycy nasi utrzymują nawet, że nowa narada (którą P. Damas odbył z wielu posłami) miała związek z propozycjami przez tego Xięcia uczynionemi. Celem tych narad, mają być środki, których użyć należy dla wyprowadzenia Monarchii hiszpańskiej ze smutnego jej położenia w obecnej chwili, i oddalenia katastrofy, któraby jeszcze smutniejsze za sobą pociągnąć mogła skutki, niż wypadki w roku 1820.

Odjazd P. Tassin do Paryża (piszą z Madrytu pod d. 11 sierpnia), daje powód do wielu wniosków. Mniemają powszechnie, że bardzo ważne układy odbywać się będą. P. Tassin znany jest za umiarkowanego człowieka i doświadczonego w naukach finansowych męża. Spodziewają się więc wszyscy, szczęśliwych skutków z jego podróży dla stanu finansów naszych.

Dnia wczorajszego wieczorem, włączono redaktorem gazet Kurjera Francuzkiego i Konstytucjonisty, wezwanie jeneralnego prokuratora, do stawienia się przed sądem na dzień 21 listopada.

(z Mon. Waresz.). Xiążę Wellington wyjechał d. 24 do Bruxelli.

Hrabia Stackelberg Posel Rosyjski przy Królu Neapolitańskim przybył do Paryża.

Oczekują w Paryżu Waltera Skotta, który przybędzie dla zbierania materyałów do biografii Napoleona.

(z Gazety Journal de St. Petersburg.)

Dalszy ciąg przełożenia Prokuratora jeneralnego do Prezesa Sądu Królewskiego kryminalnego w Paryżu.

Zawziętość obu tych gazeciarzy nie na tem się kończy; jeśli nie oszczędzają obrzędów i zgromadzeń religijnych chwilowych, tym bardziej mniemają skłonni do uszanowania dla zgromadzeń, które mogą mieć jakąś trwałość, jak na przykład, zgromadzenia trapistów, braci nauki, (Des Freres de la doctrine), braci miłosierdzia i t. d. Właśnie na te zastraszające instytucje, mniemają się oni być obowiązani, ciskać wszystkie pioruny filozoficzne. Na widok tych dumnych nowego rodzaju, z których jedni nie znają innych uciech, oprócz nadludzkiej ostrości żywota; innego świata, oprócz scian, które ich otaczają; innych przyjaciół, oprócz ubogich, których wspierają, dzieląc z nimi owoce swych prac wiejskich; z których drudzy nie chcą mieć za swych wychowanków i patronów, oprócz dzieci prostych, z któremi w rzeczy samej popelniają oni nieprzebaczony występki, nieco za rzadki w innych zakładach, iż je nauczają religii i moralności i że czuwają nawet poza szkołą nad ich obyczajami i zatrudnieniami z których nakoniec inni usiłują mieć pieczę, dla miłości Nieba, nad nayobrzydliwsiemi i naystraszniejszemi chorobami ludzkiemi; na widok, mówię, tych zapytują oni dumnie: cóż się stanie z prawami, które nie uznają korporacyi religijnych?

Zapytujemy ich nawzajem: co się stanie z zasadą, tak sprawiedliwą w początku, z zasadą przez nich tak często przywoływaną, która pozwala wszystko to czynić, czego nie zabraniają prawa?

Jeżeli prawo nie uznaje ślubów dożywotnich, nie zabrania jednak nikomu prawa ubierać się według własnego upodobania; nie zabrania też używania czasu według własnej chęci; nie zabrania, modlić się do Boga, w miejscu, gdzie się komu podoba i łączyć się ze swymi sąsiadami lub też z przyjaciółmi, dla oddawania czci Stwórcy w domu spólnym. I cóż! Jeszcze raz można się zgromadzać, teologowie powiedzieliby dla grzeszenia, a wszyscy ludzie powiedzą, dla oddania się zabawom i wesołościom światowym; a czemużby się nie można było zgromadzać dla chwaleń Boga! Towarzystwa dla uciechy i krotofil tworzą się bez przeszkody; należyż więc gwałtem zamykać towarzystwa, budujące i modlące się. Cóż na tem zależy, że te towarzystwa nazywają się klasztorami? Wyrazy nie zmieniają prawa. Jeżeli ludzie zamykają się w klasztorach i tam zostają z własnej dobrej woli; jeżeli za najmniejszém słowem, za najmniejszym znakiem, mury ich schronienia upadają przed nimi; jeżeli im wolno jest nazawsze je opuścić, jak tylko to któremu na myśl przyjdzie; w czémże przecie prawo to jest zgwałcone, pozwalając w nich zostawać tym, którzy nie chcą z nich wychodzić,

pośród towarzyszków swojego wyboru, jakby w porcie, w którym są zasłonięni od burzliwości i nawałności żywota? Własnością to jest rządów wolnych, że we wszystkim co nieobraża prawa, ani krzywdzi pożytków drugiego, każdy może szukać sobie dobrego bytu, według własnego upodobania. Jakże sposobem, gazety *Konstytucjonista* i *Kurier*, chcą przymusić zakonników trapiistów, braci nauki i miłosierdzia, ażeby szli do nich zapytywać, co mają czynić? z kim mają żyć? i gdzie powinni mieszkać? lecz tu nawet wychodzimy z ciasnych granic przedmiotu. Nie ma tu mowy o żadnym dowodzeniu założenia religijnego. Bytność klasztorów z wolnością z nich wystąpienia czy jest zakazana? jestże ona ze szkoda towarzystwa? sama prawdziwa filozofia, bez wiary nawet, bez kłopotu mogła odpowiedzieć. Znalazłaby tę odpowiedź w doświadczeniu wieków i potrzebie czasu. Wszystkie religie, dawne i dzisiejsze miały swe domy ucieczki, domy zerwania roztargnionych myśli i zastanowienia się nad sobą, lub domy pokuty. Upogan nawet, rozum, w jedności z polityką, dawał im opiekę. *Eleuzis* i *Memphis*, były miejscami poświęconymi. Jakżeby to być mogło, ażeby w samej tylko religii katolickiej, były wywołane te przybytki; jakżeby mogły one być wywołanymi, nade wszystko po okropnych wstrząsaniach, któreśmy przeżyli. Cóż uczynimy dla tylu nieszczęść nie powetowanych, które się z nich wyległy? Wielkie nieszczęścia potrzebują przytułku oddalonego od teatru namiętności, który stał się tak nieznosnym dla tych, którzy tak wiele postradali. Potrzeba winowaycom niewiadomym, albo i tym którym prawa nasze przebaczyły, lecz którym nieubłagane sumnienie nie zgoli nie przebaczyło, ucieczki dla żalu i pokuty, nie tylko od zgryzot wewnętrznych ale też może, jeśli ich skazano na rozpacz, od pokus do nowych zbrodni. Rany serca proszą także spokojnej samotności, gdzieby żalność mogła się wylać bez świadka, i gdzieby wolne od wszelkiej podległości światowej, oddało się temu, który sam tylko przywrócić może pokój duszy, głęboko zranionej. Nakoniec, we wszystkich czasach pustynia była często ratunkiem i lekarstwem dla wyobraźni zapalonej, charakteru dzikiego, dumy podejrzliwej, i wielu innych słabości umysłowych. Ludzie słabi, tak nieszczęśliwie uorganizowani, że niezdolni są pohamować swych namiętności nierzędnych, mądrze przynajmniej czynią, gdy się poświęcają życiu bezżennemu, kładąc przeto zagrodę między sobą a światem. Wiele przykładów dowiodło, że ich opór męzny, wydaje swe owoce. Oddalając się od tego, co ich drażniło, hartując się w rozmyślanii nauk wysokich, zalecających pokorę względem siebie, a miłość i miłosierdzie względem drugich, znaleźli pokój duszy; zostawili pokój światu; społeczeństwo i religia powinny się ucieszyć z tego podwójnego zwycięstwa; nie tylko więc jest bezbożnością, ale nawet targnięciem się na dobro społeczne, znieważać te zbawienne instytucje, które nie kępią w niczem wolności niczyjej, zapewniają szczęście dla niektórych, a bezpieczeństwo dla wszystkich. Te prawdy, powinnyby swą rzeczywistością uderzać nawet ducha stronnictwa. Ale duch stronnictwa nie daje się oświecić, i nie ma dobrej wiary. Jeżeli mu zbywa na dowodach, szuka pozorów. Dwa są szczególnie takie, które mi się uzbroido przeciwko instytucjom religijnym. Podług niego, wszystkie te instytucje pałają dumą nienasyconą, chcą wejskać się do polityki, władać sumnieniem, a nawet i samym rządem. Podług niego, wszystkie tchną duchem papieżkim, i zaiszczeniem przywilejów kościoła galikańskiego. Zbytek w obu tych zarzutach dowodzi głębokiej ich niesprawiedliwości. Nie, wszystkie instytucje religijne nie są zarazem jadem dumy. Nie, wszystkie instytucje religijne, nie knują zagłady naszych nauk. Że chociaż do niektórych z tych instytucji świętych, wejskały się żądze światowe; że lubo niektóre interesa wieku

pokrywają się płaszczykiem pobożności, dla uszluszenia dumie osób pojedynczych; że lubo niektóre umysły nadzwyczajne lub mało oświecone, za nadzbyt posunęły uległość, winną w granicach, tak dobrze znanych, dla naczelnika kościoła; któż temu przeczy? gdzie jest takie dzieło ludzkie, któreby równie czystym było we wszystkich swoich częściach, i na którymby niedoskonałość, ta główna cecha człowieka nie była wrytą? Lecz przypuszczając to nawet, w dobrej wierze, jakież niebezpieczeństwo może wyniknąć, nade wszystko w dzisiejszym stanie opinii religijnej. Nie zamysłamy dobrowolnie oczu przed światłem. Nie, nie fanatyzm to jest dzisiaj, nie tato stara mara dumy duchowieństwa, wywołana z procbów grobowych, gdzie spoczywa władza jego obalona, którejby się lękać należało. Sam duch czasu, jeśli nie obowiązek, rozum, dobro rządu; byłby dostatecznym do dania odporu. Ateizm, materializm, te dwa wielkie sprawunki rozprężenia porządku towarzyskiego, gotujące powszechnie niebezpieczeństwem, to są nieprzyjaciele, z którymi walczyć należy, albo samemu zginąć. Trzeba z niemi nieustannie wojnę toczyć, nie dać się odwieść od tej koniecznej wyprawy, próżnemi krzykami, które zdrada umyślnie wydaje, żeby łatwowiernych tym snadniej oszukać. Jednakże niech oni będą spokojni. Gdyby to było prawdą, że ukazały się kiedyś akta materialne i widoczne, dążące do podgarnienia berła pod władzę duchowną, gdyby kiedy, czego Bogu dzięki nie nie przepowiada, godność Korony stała się przedmiotem zabiegów tym występniejszych, że nosiłaby cechę Religii, wtenczasby opór rychło nastąpił. Uyrzanoby, że duch dawny urzędów nie wygasł w nowych. Chrześcianie prawdziwi, poddani wierni, urzędnicy ci, znają podwójne swe obowiązki. Nie wezmą za jedno, głębokiego uszanowania, które ciągle chować będą dla widzialnej głowy kościoła, ze ślepego posłuszeństwem dla rozkazów politycznych Monarchy obcego. Krew swoje przeleliby za wiarę; lecz też krwią swoją stwierdziliby wierność Królowi. Zawsze gotowi oddawać Bogu, co jest Bożkiego, również są gotowi oddawać Cesarzowi co jest Cesarzkiego. Ale urzędnicy mając kogoś badać, nie powinni słuchać rozkazów facyonistów. Nie przymają też z łatwością wszystkich tych próżnych krzyków, które wykazują podejrzliwość, prawdziwe lub zmyślane, zamiast wykrycia uczynków prawnych, a jako szanowni stróżowie wolności obywatelskiej i religijnej, nie będą przesładować tych, których prawo przesładować nie pozwala. Toż samo powiedzieć można o zasadach. Nie, przywileje Kościoła Galikańskiego nie są w niebezpieczeństwie, chociażby nawet, przewrótne głowy chciały przeciwko nim powstawać. Niech będzie prawdziwe niebezpieczeństwo; niebraknie odwagi obrońcom sprawy, nie będą potrzebowali zdradzieckiego przypomnienia tych nowych ocyów kościoła, którzy uczą się religii chrześcijańskiej z *Kurjera* i *Konstytucjonisty*. Nie zgasły wszystkie światła kościoła francuskiego. Jasneją one nie na jednym tronie biskupim; wnet w całym swym zajaśnieją blasku, gdy tego potrzeba. Istnieją te szanowne szczytki Starej Sorbony, tego dostojnego i zachowawczego składu wiary i karności, który zasłużył na piękny tytuł Wiecznego Sboru Galikańskiego, tego korpusu równie uytecznego i mądrego, jak świętego, który powstaje pod nową postacią, wydobyty ze swoich rozwalin, pobożnością Króla, i około którego, na głos pasterzów zbiegli się tłumami wszyscy żołnierze religii dla walki w porządku i z umiejętnością, z prawdą i prostotą, przeciw niebezpiecznym zarzutom, nawet przeciw tym, któreby się sprzeciwiały prawdom uznanym przez najznakomitszych kapłanów, na których czele jest *Bossuet*, i przez powszechną stateczną jedność kościoła francuskiego. Otoż są ludzie, których słuchać, ludzi, od których uczyć się należy. Lecz ludzie, którym sprawiedliwość milczenie nakazywać powinna, są tacy, którzy się tykają materii teologicznych, tylko dla ich znie-

ważania; którzy wszczynają te wszystkie wielkie pytania dla obudzenia namiętności i zapalenia ducha niezgody; którzy udają, że są zagrożeni niebezpieczeństwem dumy duchownych, dla tego, że wszystko chcieliby poświęcić własnej dumie; którzy dla tego czynią wielkie krzyki przeciw zamachom, wymierzonym, podług nich, na przywileje kościoła gallickiego, że przywileje gallickiego kościoła, kościół i religia, chcieliby zniszczyć, jeśliby mogli. Można o tym powątpiewać, patrząc na postępowanie tych gorliwych obrońców kościoła naszego; gdy mówią o tych rzeczach, a zawsze z pogardą, przechodzą do osób, których również nie oszczędzają. Widzimy, jak oni przesłaniają wszystko, co tylko nosi sukienkę kapłańską; jak w pismach swoich wystawiają osoby, poświęcone religii na pogardę powszechną; jak przekręcają mowy kapłanów, ich postępowanie, czynności, chęci, ażeby ich wystawić społeczeństwu, jako sprawców niezgody i nienawiści, jako łupieżców innych wyznań; jako chciwców, zajętych frymariami rzeczy świętych; gdy im wyrzucają bez ustanku zbytki i chciwość; gdy podżegają ustawicznie złośliwość ludzką, wystawianiem błędów, jakie mogli popełnić niektórzy; a najczęściej zmyślanieniami rzeczy nieprawdziwych, dla ściągnięcia na cały stan gniewu ich spółziomków, gdy nakłonić idą zbierać, aż nawet w stoku zagranicznych kronikarzy, różne anegdotki, przydatne do poniżenia religii katolickiej i jej kapłanów:

(Dalszy ciąg nastąpi).

ANGLIA

Londyn d. 20 sierpnia.

(z Gazety Warszawskiej).

Parlament będzie niezawodnie w październiku rozwiązany, poczem nowe wybory nastąpią. Okoliczność ta jest jedną z głównych przyczyn, dla której związek katolików posieć ma swoje do listopada odroczył.

Wschodnio Indyjska choroba, zwana Chole-
ra morbus, pokazała się w najsłabszych czę-
ściach naszej stolicy i jest dla tych słabszych
osób niebezpieczną, które z klimatu zwróci-
li i odzieży stosownie do tej części świata
dotychczas niezmienili. Ulegają jej najwięcej
ci, którzy w Indiach przez czas długi zostawali.

Jeden z tutejszych domów handlowych za-
warł z rządem hiszpańskim układ, względem ko-
palni, znajdujących się w bliskości Madrytu.

— Dnia 24. —

Najnowsze wiadomości z Rangoon, dochodzą
do d. 16 grudnia. Jakkolwiek Indyanie od kilku
dni zaczepnie z wojskiem naszym postępowali, a
szczególniej okrętom naszym przez trawę palną
wiele szkodził; jednakże zadane im klęski przez
dowodów oddziałowych, Kellet i Campbell, zna-
cznie ich zapal ostudziły. Trzy wojenne statki i
kilka mniejszych dostało się naszemu wojsku.

— Dnia 27. —

Mówią na giełdzie, że rząd na przedstawie-
nie kilku kupców, z Turcją handel prowadzących,
Lordowi *Cochrane* wyprawy do Grecyi zakazał.
Z tego powodu papiery greckie znacznie spadły.
Pogłosce tej zaprzecza Dziennik Times, a odpo-
wiedź, którą wspomnieni kupcy od podsekretarza
stanu otrzymali, nie miała im się podobać. Lord
Cochrane wyjechał stąd d. 22 i. m. Po ukończe-
niu układów z tutejszymi deputowanymi greckie-
mi, wysłało stąd natychmiast gońca do Grecyi.

Na naradzie Ministrów czterech mocarstw
w Paryżu odbytą, na której także poseł hiszpań-
ski był zaproszony, oświadczyli ci Ministrowie
ostatniemu w imieniu swoich Monarchów, że sy-
stematu dotychczas w Hiszpanii panującego, popie-
rać nadal nie mogą; że jednak do przytłumienia
przeważającego teraz stronnictwa pomocy nie
oddadą: albowiem trwanie tego stronnictwa
wszelką nadzieję do polepszenia wewnętrznego
stanu Hiszpanii udaremnia.

Podług listów prywatnych, odebranych z
Francyi, wojsko pod Bajonną zgromadzone, i 14
tysięcy wynoszące, w gotowości być ma do wkro-

czenia w granice Hiszpanii, za pierwszym rozka-
zem. Politycy nasi przepowiadają bliskie prze-
silenie w interesach Półwyspu.

Na flocie angielskiej, znajdujący się na Ta-
gu, panuje wielka czynność. Oznaki poruszeń no-
wego stronnictwa są powodem do podwojonej
baczności.

Podług listu prywatnego morskiego officera
z Korfu, d. 19 lipca datowanego, przypłynęły do
Hydry i Spezzii z tajemnym poleceniem trzy an-
gielskie okręty wojenne, *Sybill*, *Kambrian* i *Se-
ringapatam*. Mieszkańcy tych wysp poddadzą się
każdemu mocarstwu, które się nimi opiekować
zechce.

Obligacje pożyczki brazylijskiej spadły tu
znacznie, z powodu wypadków w Monte-Video;
wystąpienie Lorda *Cochrane* ze służby brazyli-
jskiej, szkodliwie także na nie działało.

Rząd brazylijski należał od 30 maja po 320
reisów dla wchodowego od wóra zboża.

HISZPANIA

Madryt dnia 16 sierpnia.

(z Korrespondenta Hamburskiego)

Zaloga w St. *Ildefonso*, znaczniejsza teraz,
jak zwyczajnie była, od kilku dni powiększona zo-
stała batalionem szwajcaryów. Ludzie łamali so-
bie głowy domysłami, dla czego się to stało: tym-
czasem dzisiaj otrzymane listy z St. *Ildefonso* u-
przątają mocno wszystkim zagadki, gdyż doniesio-
no w nich, iż mówią o odkryciu spisku na zabi-
cie P. *Pea*.

Na pojutrze zwołano nadzwyczajną Radę
Stanu, na której też wielu urzędników wyższych
zasiadać ma. Rzeczy, które się na niej rozbiierać
mają, muszą być bardzo wielkiej wagi: gdyż
pomimo tego, że Król, na radzie tej prezydujący,
od kilku dni znowu na podagrę cierpi, dzień tego
zebrania nieodmieniony. Ci, co się bardzo świa-
domymi być mienią, mocno utrzymują, że się
naradzać mają o korespondencyi ultrystów, przez
intendenta policyi przejętej, w której jest wzmian-
ka o zmuszonej abdykacyi Królewskiej, i o inkwi-
zycyi. Rada Kastylijska, stosownie do otrzyma-
nych przełożeń z prowincyi, podała przywróce-
nie inkwizycyi, ale inaczej, jak dawniej była u-
rządzoną, to jest: w dycezyjach mają być usta-
nowione junty, do których wyłącznie należeć ma-
ją rzeczy religijne, bynajmniej niezależące od
władz świeckich. Nuncyusz, który główną jest
podporą tego planu, utrzymuje, że prezydencja w
tych juntach, będąca udziałem biskupów, jest pra-
wnie właściwą, oddawna potrzebną dopełnie-
niem władzy ich pasterskiej. Rada Kastylijska,
zgola nie wprost, za inkwizycyą, ani przeciw niej,
nie wyrokując, oświadczyła, iż na wszelki przypadek
przywrócić potrzeba taką zupełnie, jak była, ażeby
praw tronu nie naruszyć, gdyż od Karola III,
wielki inkwizytor więcej ode dworu, aniżeli od
stolicy rzymskiej zależał. W nocie, która poju-
trze czytana ma być, inkwizycya wystawiana
jest, w okolicznościach obecnych, jako przeciwna
oświeceniu wieku, zdrowemu rozsądkowi, łagodno-
ści i miłości pełnemu duchowi s. Ewangelii. Ale
przeciwie P. *Calomarde*, przygotował także notę,
w której stara się wystawić potrzebę przywróce-
nia inkwizycyi, gdyż ręka sprawiedliwości nie mo-
głaby doścignąć zbrodniarzy rewolucyjnych, jeśli-
by nie było tam sędziów, którzyby w niedostatku
dowodów prawnych, jakich się w sądach zwy-
czajnych wymaga, tylko podług własnego sumnie-
nia sądzili, i za winnego lub niewinnego; podług
moralnych dowodów uznawali.

Zawczorą w biurze inspektora jeneralnego mi-
licyi do późna w nocy pracowali; i rozesłano do
prowincyi rozkazy, ażeby wszystkie regimenta
do stopy przywiedzione były, a niepełne do-
pełniono.

Intendent policyi w Sewilli, bardzo wiele
osób uwięzić kazał, i doniesienie o tem nie pro-
sto do swego naczelnika, głównego intendenta
policyi, ale odesłał do ministra sprawiedliwości i
łaski, który ku niektórym uwięzionym lepszych

chęci byż może, jak P. Recacho, inni ministrowie bardzo z tego są nieukontentowani, i rozkazali, intendenta policyi sewilskiej pod sąd oddać. Gazeta tutejszą zawiera dzisiaj dekret, względem likwidacyi pożyczek przymuszonych, w roku 1797 i 1805 zaciągniętych.

Madryt d. 16 sierpnia.
(z Gazety Börsen Halle).

Hrabia Subsera otrzymał już od miesiąca urlop dla używania kąpiel w Francyi.

Uwięzienia pomnażają się w Madrycie i jego okolicach. Od trzech dni uwięziono górą 60 zakonników. W St. Ildefonso, junta bezpieczeństwa od trzech dni jest wstanie nieustającym. Pan Recacho bywa obecny na posiedzeniach, a w jego biurach niewiedzą, co trzymać należy o przedłużonej jego nieobecności, gdy się tu pokazują dosyć zatrważające znaki. Wiele osób które za nieprzyjazne Królowi podeyrzane, zostawały w więzieniu, powołane zostały do Króla i łaskawie były przyjęte. Jenerał Cruz rozmawiał prywatnie z Królem Jmcią przez kilka godzin.

— Dnia 20. —
(z Monitora Warszawskiego).

Od trzech dni chmury szarańczy przelatują ulice nasze, owad ten lata jak ptastwo; a te które padają po ulicach służą dzieciom za zabawkę. Pola naokoło Madrytu zupełnie zniszczone; i to także należy do siedmiu plag nieszczęśliwego kraju naszego. Liczba tej szarańczy koło Madrytu tak była wielka, że municypalność, aby jej zniszczenie przyspieszyć, obiecała płacić po cztery reale za funt szarańczy. Cała ludność wyszła natychmiast uzbrojona w kije, motyki i inne rozmaite narzędzia. A ta mała wojna dwa dni trwająca z powodu ciągłej reprodukcji najezdźników, zawiesiła na chwilę niezgody polityczne. Czarni i biali po bratersku złączyli się przeciw wspólnemu nieprzyjacielowi. Takież mnóstwo szarańczy okazało się w Murcy; nie było przykładu podobnego najazdu od r. 1410.

Pomimo wszelkich usiłowań przyspieszenia wyprawy w Ferrolu i w Korunie gromadzący się, powszechnie mniemają, że nieprzyjdzie do skutku.

Od czasu jak Pan Campo-Sagrado, jest wielkorządcą Katalonii, wszystkie zabiegi exaltowanych niepomysłnie poszły. Mniemano że Aroybiskp Tarragony jest na czele malkontentów, ale pokazało się że to był Pan Victor-Saez, były minister który wszystkołożył, ażeby wyjednać sobie powrót do ministerium. Pan Campo-Sagrado przejął rozmaite w tej mierze korespondencye, które przedstawił Królowi. W tej chwili zajęty jest rozwiązaniem korpusu ochotników królewskich.

PORTUGALIA.

Lisbona d. 7 sierpnia.
(z Gaz. Jour. de Francf.).

Królowa otrzymała pozwolenie wyjścia z klasztoru Queluz, w którym dotąd zostawała; będzie odtąd mieszkać w pałacu Ramalhao, i będzie mogła znowu dwór tymać.

Nowy Hrabia Subsera (Jenerał Pamplona, były minister wojny, Posel przy dworze hiszpań-

skim, przybył tu przed kilku dniami z Madrytu z depeszami, w których stry jego prosi znowu dla siebie odwołania, i razem pozwolenia, ażeby mógł udać się do Barréges, dla używania kąpiel.

AMERYKA.
Nowy York d. 18 lipca.

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Pomiędzy nowemi południowo-amerykańskimi Rzeczamiipolitami, najmniej ustaloną jest rzeczpospolita Chilijska. Teraz pustoszy ją partyzant Pincheira w dolinach i wąwozach kordylierskich i napelnia kraj przestachem. Dnia 17 marca wysłano przeciw niemu z Valparaiso 1000 ludzi, lecz obawiano się, aby wojsko to od niejakiego czasu żołdu nie pobierające, z nim się nie połączyło.

W Green County nad rzeką Ohio, utworzyło się towarzystwo osadników podług planu Owena, i zakupiło w tym celu 700 akrów ziemi.

W rocznicę bitwy pod Boyne zaszła tu między irlandzkimi Oranżystami i stronnikami podwiazki, zwawa kłótnia, któraby nie jednego życia była pozbawiła, gdyby się władza nie była wmuśszała.

Szwecya.
Sztokholm dnia 19 sierpnia

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Hrabia Löwenhielm nadzwyczajny posel szwedzki na uroczystość koronacyjną Króla francuzkiego, powrócił już do kraju, i bawi w Gotenburgu; zajmie się on rewizją stanu więzień i domów roboczych w południowych prowincjach szwedzkich.

Dyrektor opery królewskiej Hrabia Lagerbjelke, wyjechał do Berlina.

Król dozwolił sprowadzania koni zza granicy, a mianowicie z Danii i z Niemiec, ale tylko przez komory Helsinborg i Ysland. Dyrektor jeneralny instytutu Weterynaryi Pan Norling, odradzał to Monarsze z powodu zarazy jaka w tych krajach na konie panowała, i dla tego wprowadzane konie będą ściśle rozpoznawane.

Grad i mocne zimno, zrzuciły wielkie szkody w łąkach i w trawie, w okolicach Hermäsand.

W tych dniach sprowadzono do tutejszego banku znaczną ilość srebra w sztabach czyli w bryłach, z Hamburga.

Przybiegają tu i odchodzą bardzo często gońcy; w przeciągu ostatnich 8 dni przybyło 3ch od Lorda Blomfield z Petersburga, jeden do Kopenhagi, a drugi do Anglii. W przeciągu tegoż czasu Cesarstwo-Rossyjski tutejszy Posel wyprawił jednego do dworu swojego.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Donieśliśmy już że dnia 13 b. m. dany miał być w Yorku wspaniały muzyczny festyn przez orkiestrę złożoną z 600 osób. Teraz wiemy że trwać będzie wciąż przez dni 4; chór składa się z 90 głosów dyszkantowych, 70 altowych, 90 tenoru a 100 basu.

Sławny sybirski wędrownik piechotny, kapitan Cochrane, który przybył do Carracas jako uczestnik i inspektor kolumbijskich kopalni miedzi w Arrao, ma żonę z Kameczatki.

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
	d. 3 godz. 2 wieczor	27 cal. 9,4 lin.	+ 10 stopni.	Wschodni.	Pogoda
	d. 4 godz. 5½ z rana	27 — 10,0 —	+ 6 — —	Wschodni.	Pochmurno

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 104.

Wilno dnia 4 września r. s. 1825 Roku.

O g ł o s z e n i e.

1. Podaje się do powszechnej wiadomości, że skutkiem postanowienia Izby Skarbowej Litewsko - Grodzieńskiej w dniu 11 bieżącego miesiąca augusta zapadłego odbywać się będą targi na wypuszczenie w czteroletnią arędę zaczynającą się od 1 nowembra terażniejszego 1825 roku mieyskich Brzeskich dochodów brukowego, targowego, mostowego i czopowego z trunków zagranicznych, w terminach pierwszym 30 septembra, drugim 5, a trzecim ostatecznym 16 oktobra bieżącego roku. Ktoby więc życzył wziąć warędę rzeczzone dochody zechce się jawić na wyż wzmienione dwa pierwsze terminy do Brzeskiego mieskiego Ratusza, a na ostateczny do Izby Skarbowej Litewsko Grodzieńskiej z odpowiednią prawną kaucją. Grodno Roku 1825 miesiąca augusta 31 dnia.

Radca Wincenty Styczyński.

Kollegialny Registrator Malczewski.

1. Podaje się do powszechnej wiadomości iż z rozporządzenia Sądu Magistratu M. Wilna, rozp. czętą zostanie w dniu 10 terażn. mca septembra po południu o godzinie 3ciej w domu b. Burm. Malinowskiego w Wilnie na ulicy Subocz pod N. 31 położonym, publiczna wyprzedaż pozostałości po zeszytach Wernersach z naczyń i materiałów Stelmachskich oraz rozmaitej ruchomości i sprzętów gospodarskich składające się; i takowa każdodziennie oprócz dni świątecznych i tabelnych, aż do zupełnej, wyprzedaży kontynuowaną będzie. Roku 1825 septembra 3 dnia. Karol Gain R. M. W.

2 Sąd Exdywizorski Massy Litewskiej funduszu JW. Alexandra Hr. Chodkiewicza Jenerała W. Pol., wszystkie interessowane strony zawiadamia, że dnia 7 września tego 1825 roku dekret spełniony w dobrach Sele-

cznikach Exdywizyi promulgować będzie. 1825 roku sierpnia 20 dnia.

Ziemski Kowieński Sędzia i Exdywizor Jan Mokrzycki.

Regent Wincenty Dauksza.

2 Z rozporządzenia Sądu Magistratu Miasta Wilna, odbywać się będzie in fundo domu zesłego Dawszkiewicza w M. Wilnie pod N. 557 położonego, w terminach 9, 10 i 11 terażniejszego miesiąca septembra, publiczna licytacja, na wypuszczenie tegoż domu z daty 29 tegoż miesiąca na rok jeden warędę. Zyczący więc ony zaarędownać zechcą w pomienionych wyżey terminach do takowej licytacji stawić się. Roku 1825 miesiąca septembra 1 d.

Józef Giec B. M. W.

2. Od Litewsko - Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie więtych przez Porucznika byłych woysk polskich, już zmarłego Józefa Wiszniewskiego, z Wileńskiej Magistratury Powszechnej Opieki, sposobem pożyczki pieniędzy 304 rubli na trzy lata, a 1375 rubli srebr. na ośm lat, z liczącym się od 1821 roku procentem i z uchybieniem terminu, oddany na sprzedaż z publicznego targu dom murowany dwupiętrowy w mieście Wilnie na zaułku Skopuwce położony, oceniony 7608 rubli 25 kop. assygn., i dla tej sprzedaży naznaczone powtórne terminy, 1szy 15, 2gi 17 następującego oktobra, a 3ci ostateczny we trzy miesiąca od dnia pierwszego wydrukowania, które później nastąpi w Sankt-Petersburskich albo Moskiewskich gazetach; a zatem zyczący należeć do targow, zechcą przybyć na oznaczone terminy do tego Rządu. Dnia 13 augusta 1825 roku.

Sowietnik A. Łazarowicz.

Sekretarz Kleyst.

Stołu Naczelnik Kowalenok.

T A B E L L A Wygranych drugiej Klasy dwudziestey ósmey teryi Klassycznej Królestwa Polskiego podług następującego porządku.

Nr.	Zł.	Nr.	Zł.	Nr.	Zł.	Nr.	Zł.	Nr.	Zł.	Nr.	Zł.	Nr.	Zł.	Nr.	Zł.
68	90	3866	90	7108	90	10154	90	13493	90	17341	90	22141	90	24529	90
162	250	4196	150	74	90	10268	90	13841	90	17577	90	22221	90	51	150
546	90	435	150	7219	90	10347	500	65	90	17721	150	22302	150	68	90
655	200	71	250	7376	250	56	150	77	90	18340	150	7	150	24600	150
831	90	4652	90	7433	150	10547	90	14239	90	18552	90	37	90	12	150
1202	90	4841	90	7715	90	10875	90	73	250	18880	90	47	90	52	150
1399	90	78	250	44	150	11139	90	14547	150	19068	4000	22472	90	24860	90
1414	90	80	250	8066	90	11219	90	14570	150	19265	250	22513	500	24944	150
1535	750	5106	90	8143	90	11342	90	14724	90	19475	90	22790	90	25082	90
1954	90	5332	90	90	500	11529	90	62	90	20273	8000	22880	150	25163	90
2162	90	5463	90	8371	150	48	250	14884	90	20529	90	87	90	25529	250
2170	500	5563	2000	8533	500	11627	1000	15078	90	36	90	25023	90	25614	90
2484	500	5631	90	70	150	11979	150	80	90	20835	90	59	90	25725	150
250	1250	5858	90	8800	90	12169	90	15107	250	21152	90	70	90	25835	90
58	90	5985	90	34	150	12565	250	15350	250	21248	90	23146	90	42	150
2658	90	6150	150	9092	90	85	500	56	90	21320	90	86	90	26206	150
72	150	6451	150	9211	150	12662	250	82	90	35	750	23263	90	35	90
2992	90	6512	90	9352	150	12805	90	98	90	59	150	23483	90	26332	250
3004	90	58	90	9459	250	24	750	15975	150	59	90	91	99	94	90
25	90	74	90	69	90	53	90	16167	90	21427	90	23892	90	26403	90
3100	150	6604	500	9523	90	12970	90	16513	90	21737	90	23977	90	87	90
62	150	6783	90	9656	150	13157	90	16758	90	21802	90	24102	90	26514	150
3372	90	6884	150	9832	1000	84	90	16926	90	86	1500	57	90	18	90
3490	150	6980	250	48	90	13270	250	94	250	21952	90	24269	90	77	150
3732	90	7023	500	10115	750	13502	150	17322	500	22127	90	24463	90	26741	150

Następujące Numera kaźden wygrał 35 Złotych.

Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.	Nr.
16	1499	3195	4805	6231	8164	9780	11235	12901	14655	16367	17899	19717	21495	23172	24491
19	1500	3202	15	40	8236	93	53	35	67	74	17906	21	96	82	24510
30	20	12	79	41	39	9809	11357	39	68	84	69	32	21556	91	24603
77	28	16	4918	81	45	63	83	59	14743	16401	18022	89	68	97	46
102	81	57	44	6304	65	9905	11416	13003	14802	26	51	19802	72	23248	53
22	84	62	52	18	74	77	52	20	5	27	73	18	89	58	56
47	97	64	79	35	8309	94	85	36	23	48	87	75	21656	82	79
75	1603	81	5042	43	29	10006	99	73	26	56	18159	19921	81	90	24708
86	7	5307	61	80	57	35	11524	92	75	99	18210	52	21722	23303	10
91	70	12	72	6504	59	38	30	96	14927	16532	37	68	40	36	14
96	78	13	93	6	82	43	75	13159	30	55	88	95	74	23417	48
249	95	50	5103	11	90	50	90	75	37	89	18317	20001	85	26	83
67	1727	3473	4	16	8617	70	94	13221	42	16600	20	42	21845	39	24815
83	33	97	14	57	27	91	11662	30	70	36	18426	90	58	54	21
301	98	3501	89	70	51	10193	65	38	90	54	18515	20128	67	57	25
50	1824	5	5200	6674	46	10200	82	13305	92	56	26	48	92	25522	95
69	27	31	37	91	55	3	11709	30	15028	70	29	85	21912	32	99
90	36	72	45	6743	63	6	27	40	41	16725	39	20219	13	87	24901
421	1928	87	5310	78	76	18	11817	70	83	36	67	25	32	23605	40
29	42	3635	20	6825	8731	24	38	81	85	38	68	20319	57	27	67
42	62	51	58	31	52	37	50	98	15110	64	77	25	72	38	25016
53	64	63	5406	38	92	55	81	13415	15277	69	92	62	22079	56	78
95	99	64	10	87	8330	87	11908	17	90	74	18630	97	95	84	25157
98	2030	95	19	6934	79	10509	57	13529	92	81	38	99	22129	23700	70
513	33	3742	38	93	81	84	72	30	15315	96	18711	20428	51	8	87
18	37	75	46	7057	92	10402	93	45	35	16306	74	63	70	60	25208
28	59	77	76	89	8929	55	12006	77	39	31	18807	65	78	84	25
44	77	3811	5507	7110	38	70	66	13629	51	38	33	73	22216	23861	28
75	85	48	48	96	41	10506	12102	65	54	43	69	78	25	63	37
613	2123	74	73	7215	45	89	14	74	66	67	98	20527	63	23913	53
73	53	3912	81	27	55	10601	18	77	97	16936	18911	40	73	22	25301
77	59	23	97	81	64	35	35	13739	15408	42	62	65	90	44	61
726	64	4001	5618	87	9018	65	37	54	11	93	82	20660	22318	24015	25405
60	74	10	20	7303	36	69	56	72	14	17008	19021	87	30	22	64
77	80	19	59	46	55	84	60	90	51	28	63	97	56	28	83
84	2203	64	89	87	82	10733	71	13803	71	76	70	20784	74	33	25511
825	44	68	5704	95	98	47	81	35	15509	17204	77	2088	89	34	70
89	59	4103	5	7449	9105	66	12234	48	22	22	19145	25	22415	77	72
957	2347	76	7	58	7	89	56	49	35	68	49	44	26	24100	91
65	87	4225	8	7510	17	99	12502	55	55	95	66	58	42	1	25612
1027	2436	50	23	34	23	10887	43	13961	57	17404	67	71	22547	10	89
62	2529	60	88	52	25	91	50	99	70	30	19214	74	97	11	25712
89	65	89	89	99	9281	10931	73	14063	15618	38	48	94	22604	25	30
1157	79	4324	5805	7623	9302	65	12429	69	49	57	78	96	8	41	59
89	2606	47	14	7714	21	66	37	14109	60	17516	19316	20907	36	90	96
99	29	79	43	17	72	76	46	31	90	17611	38	36	22739	24204	25815
1217	49	4407	47	61	87	77	55	41	15719	18	74	21039	47	14	39
18	2726	76	85	81	9403	11003	84	61	34	37	19406	41	22838	55	57
37	28	4519	5906	7874	22	47	96	99	15900	48	14	60	45	64	97
54	44	65	28	76	50	11108	12513	14267	41	17707	51	88	70	81	25936
64	2863	71	46	7904	55	16	88	79	16056	52	53	21102	77	24301	26006
75	66	94	73	20	9501	25	12605	84	67	70	59	29	22966	8	29
82	2904	4627	6029	61	27	52	10	14335	69	76	88	41	25000	12	56
93	36	65	71	8009	42	64	14	43	71	90	19503	21209	62	50	62
1334	39	66	89	29	59	71	97	91	16100	92	15	27	79	60	26101
69	78	98	6117	39	67	92	12719	14447	38	17804	61	32	91	78	7
1410	81	4722	95	58	9671	99	55	48	76	7	83	64	23130	24426	8
30	3069	52	6202	69	90	11201	12825	49	16230	8	99	96	14	70	10
68	89	97	7	84	9710	28	31	14546	50	19	19604	21380	49	71	31
1496	3155	4799	6212	8151	9756	11233	12884	14590	16255	17861	19640	21487	23165	24475	26186

Wszystkie Losy wygrane na dowod że są zapłacone, Kolektorowie do Dyrekcyi odesłać powinni.

Ciągnięcie trzeciej Klasy 28mej Loteryi Klassycznej odbędzie się dnia 7 października 1825 roku.

Ostrzega się grających w niniejszą Loteryą, ażeby wymieniali Losy do kaźdey Klasy stosownie bowiem do Artykułu 11, Obwieszczenia obok Planu (umieszczonego w N. 69 Kur Lit) wygrana temu tylko wypłaca się, kto posiada z właściwey Klasy Numer wygrywający w Warszawie dnia 5 września 1825 roku.

DYREKCJA JENERALNA LOTERYI KROLESTWA POLSKIEGO.

Kons. Kochanowski. J. Gebhard.

Biletów do tej Loteryi dostać można na Sawicz ulicy w domu Mińkiewicza pod N. 54 w Kantorze P. Jakuba Lichtenszteina.